

ROMANIA
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Conf. cu originalul

COMISIA PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT
București, 03 aprilie 2025
Nr. 4C-11/100

SINTEZA
ședințelor Comisiei din zilele de 17, 18, 19 și 20 martie 2025

Ordinea de zi a ședințelor a fost următoarea:

Luni, 17 martie 2025

I. AVIZE

1. Proiect de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene. **PLx 64/2025. Procedură de urgență. C.D. – Cameră decizională.**

II. RAPORT

2. Proiectul Legii manualului școlar. **PLx 112/2019. CD – Cameră decizională.**

III. DIVERSE

3. Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei.

Marti, 18 martie 2025

I. Dezbateri alături de Comisia pentru știință și tehnologie. Tema: Prezentare priorități guvernamentale pe termen scurt și mediu ale Ministerului Educației și Cercetării

Invitat: Domnul Daniel Ovidiu DAVID - Ministrul Educației și Cercetării

II. Seminar organizat împreună cu UNICEF în România și Comisia pentru învățământ, știință și inovare din Senatul României. Tema: Drepturile copilului

Invitați: Doamna Vanessa SEDLETZKI și doamna Gerison LANSDOWN, experte internaționale în domeniu

Miercuri, 19 martie, și joi, 20 martie 2025

Documentare, consultare și analiză asupra proiectelor de lege aflate în portofoliul Comisiei.

Luni, 17 martie 2025

Lucrările ședinței Comisiei au fost conduse de domnul deputat Alexandru-Mihai Ghigiu, președintele Comisiei.

Ordinea de zi și programul de lucru au fost aprobate cu unanimitatea voturilor celor prezenți.

Ședința Comisiei a început cu proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene (**PLx 64/2025**).

Domnul președinte Alexandru-Mihai Ghigiu a precizat că proiectul de Lege are ca obiect de reglementare instituirea unui set de măsuri pentru asigurarea stabilității economice, gestionarea responsabilă a resurselor bugetare și menținerea controlului asupra cheltuielilor publice.

Comisia, cu 14 voturi pentru amânare și 1 abținere, a hotărât **amânarea dezbaterii** proiectului de Lege cu două săptămâni.

Ședința a continuat cu dezbaterile proiectului Legii manualului școlar (**PLx 112/2019**).

Domnul președinte Alexandru-Mihai Ghigiu a precizat că Legea are ca obiect de reglementare regimul manualului școlar de bază în învățământul preuniversitar. A menționat că punctul de vedere al Ministerului Educației și Cercetării este negativ dat fiind faptul că în noua Lege a învățământului preuniversitar nr. 198/2023 există alte prevederi legate de manualul școlar.

Domnul vicepreședinte Szabo Odon a precizat că nu susține proiectul de Lege, însă este important ca pe viitor să existe o discuție referitoare la modul în care se desfășoară licitațiile privind achiziționarea manualelor școlare, considerând că aceste licitații ar trebui să se realizeze pe un ciclu de studiu și nu pe un an școlar, așa cum este în legislația actuală, oferind editurilor posibilitatea de continuitate pentru întreg ciclul de studiu.

Doamna secretar Corina Atanasiu a precizat că nu este de acord să existe manuale unice pentru ciclurile de studii. La nivel național, prin Programul Național de Redesare și Reziliență, a fost creată o bibliotecă virtuală ce poate fi utilizată de cadrele didactice, oferindu-le posibilitatea de a-și ajusta propria materie.

Domnul deputat Ciprian-Doru Rigman a menționat că existența manualului unic poate crea un monopol. Există situații când un anumit autor elaborează o ediție foarte bună pentru un ciclu, dar pentru alt ciclu de studiu manualul oferit de aceeași editură poate să nu fi la fel de bun. De aceea, este important să existe o paletă mai largă de manuale, din care profesorii împreună cu elevii să aleagă manualul din care vor studia.

Domnul vicepreședinte Szabo Odon a menționat că, în conformitate cu legislația în vigoare, indiferent de numărul participanților la licitație, sunt aleși doar trei autori ale căror manuale se vor publica.

Domnul deputat Ciprian-Doru Rigman a menționat că, în prezent, există mai multe manuale, spre exemplu pentru manualul de istorie de clasa a VII-a se regăsesc 7 tipuri de manuale de la diferite edituri.

Domnul președinte Alexandru-Mihai Ghigiu a precizat că este necesar să se clarifice anumite aspecte privind conținutul manualului școlar, indiferent de editură, astfel încât să nu existe decalaje de materie și conținut.

Comisia, cu unanimitatea voturilor celor prezenți, a hotărât să adopte un **raport de respingere** a proiectului de Lege.

La punctul **III. DIVERSE**, domnul președinte Alexandru-Mihai Ghigiu a prezentat Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei.

Comisia, cu unanimitatea voturilor celor prezenți, a hotărât să **adopte** Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei în forma prezentată.

La lucrări au fost prezenți următorii deputați: Ghigiu Alexandru-Mihai - președinte, Bucur Ariana-Oana - vicepreședinte, Dascălu Cristina-Emanuela - vicepreședinte, Gliga Dumitrița - vicepreședinte, Szabó Ödön - vicepreședinte, Atanasiu Corina - secretar, Doboș Elena - secretar, Tomoescu Ion-Alin - secretar, Andrei Cosmin, Bara Nicolae-Adrian, Cîmpean Ovidiu Vasile, Crîstici Ognean, Drinceanu Vlad-Florentin, Dobre Ciprian-Minodor, Grosu Veronica, Intotero Natalia-Elena, Kántor Boglárka, Kronksiș Sebastian-Andrei, Miclău Samuel-Virgil, Pascariu

Mihai-Cosmin, Pirtea Marilen Gabriel, Rigman Ciprian-Doru, Șendroi Vlad-Ioan, Toader Elena Laura, Turcan Raluca, Zisopol Dragoș-Gabriel.

Membrii aparținând Grupurilor parlamentare AUR și POT au părăsit sala la începutul ședinței, după cum urmează: Dascălu Cristina-Emanuela - vicepreședinte, Doboș Elena - secretar, Grosu Veronica, Kronksiș Sebastian-Andrei, Miclău Samuel-Virgil, Pascariu Mihai-Cosmin.

Marti, 18 martie 2025

I. Dezbateri alături de Comisia pentru știință și tehnologie

Lucrările ședinței Comisiei au fost conduse de domnul deputat Alexandru-Mihai Ghigiu, președintele Comisiei.

Domnul președinte Alexandru-Mihai Ghigiu a propus ca domnul ministru Daniel-Ovidiu David să prezinte prioritățile Ministerului Educației și Cercetării pe termen scurt și mediu, urmând ca ședința să continue cu sesiunea de întrebări și răspunsuri.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a menționat că, în zona de cercetare-dezvoltare-inovare, se desfășoară o analiză și un diagnostic de sistem care va fi prezentat în luna mai. Cel mai important demers este legat de evaluarea tuturor unităților de cercetare-dezvoltare-inovare, întrucât existența unui sistem național deosebit de fragmentat este o problemă. Practic, avem patru noduri principale: universitățile, INCD-urile, zona Academiei Române, unitățile de cercetare din mediul socio-economic. În plus, există o mulțime de unități de cercetare-dezvoltare în diverse alte structuri, în subordinea unor ministere, în subordinea Parlamentului, în subordinea unor autorități și agenții naționale. De multe ori acestea fac același lucru, se suprapun și nu există o dezvoltare cumulativă a cercetării științifice. Este nevoie de toți actorii, însă trebuie stabilit cum colaborează între ei astfel încât resursele disponibile să nu fie fragmentate. Procesul de evaluare a început și se estimează să se finalizeze în toamnă, în lunile septembrie-octombrie 2025. Atunci se vor cunoaște toate unitățile, în ce categorii sunt incluse din cele trei stabilite: categoria A - cu o competitivitate națională și internațională, categoria B - competitiv națională, fără o competitivitate internațională, categoria C - trebuie restructurate, prin plan de redresare. Așa cum a fost menționat și în Planul de guvernare, fragmentarea trebuie eliminată prin concentrări academice de jos în sus, pe bază voluntară. Spre exemplu, Franța și Danemarca au făcut de sus în jos, cu decizia ministerului și a Guvernului. În bugetul pe anul 2025, sunt alocate fonduri mai mari pentru competiție, iar rata de succes a rezultatelor în 2024 este de 9%. În zona învățământului superior, Legea nr. 198/2023 obligă la un lucru important: stimularea diferențierii universităților. Universitățile sunt greu de diferențiat, multe spun că fac același lucru, iar Legea ne spunea că ar trebui să stabilim cele 3 categorii de universități, și anume: (a) universități focalizate pe activitatea de educație, care își doresc să formeze resursă umană necesară zonei, localității, județului din care fac parte, în legătură strânsă cu mediul socio-economic și aici învățământul dual va fi mai puternic; (b) universități de educație și cercetare, în care cercetarea este aplicativă, rezolvă probleme dintr-o arie largă; (c) universități de cercetare avansată, care intră în competiție cu marile universități ale lumii. Toate universitățile vor trimite, până în luna iunie, misiunea pe care și-o asumă, urmând ca procesele de evaluare să fie approximate în funcție de misiunea aleasă. Toate universitățile românești sunt piramidale - într-o universitate nu poți avea master într-un domeniu fără licență în domeniul respectiv, și nici doctorat fără masterat. Marile universități ale lumii sunt de altă formă, unele au o piramidă inversă. Dar, ceea ce contează când acreditezi un program este standardul de calitate. Această practică se schimbă prin standardele ARACIS. În zona învățământului preuniversitar, se dorește finalizarea acțiunilor începute. În ceea ce privește schimbările, dacă va fi cazul, acestea se vor face în urma diagnosticului și se vor implementa din toamnă. Au fost demarate planurile-cadru, care au generat o mulțime de discuții, suportul a venit inițial din zona elevilor, părinților, mediului socio-

economic, iar ulterior și profesorii au venit cu modele constructive, în care regândim predarea istoriei și a geografiei. Proiectul planurilor-cadru va fi prezentat până la sfârșitul lunii iunie. Această reformă trebuia făcută în anul 2021. Legea ne obligă să operăm modificarea deoarece bacalaureatul este regândit; e necesar să avem noi planuri-cadru pentru a putea lega disciplinele din trunchiul comun și zona de specialitate cu disciplinele de bacalaureat. Un alt motiv îl reprezintă numărul de ore și discipline prea mare, comparativ cu alte țări. Rezultatele testelor PISA arată că analfabetismul funcțional și zona de risc la liceu ajunge la 44%. Referitor la întrebările transmise, în ceea ce privește dotările din școlile speciale, în prezent este în derulare un proiect de aproape 25 milioane de euro, cu termenul de aplicare aprilie 2025. O altă întrebare a fost cea referitoare la mentorat/cariera didactică - înființarea Centrului National pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactică a fost prorogată, ceea ce încurcă implementarea acestui mecanism, dar el este legat de masteratul didactic, iar procesul se continuă. În acest sens, a fost înființată, în urmă cu 3-4 săptămâni, o comisie de lucru cu specialiști din zona preuniversitară și universitară care trebuie să vină cu o variantă de masterat didactic gândit astfel încât să nu încurce un masterat de specialitate. Nu se încurajează ideea ca după 3 ani de licență într-un domeniu și un masterat de specialitate să se poată preda la toate nivelurile de învățământ. Prin lege s-a stabilit că, dacă urmezi un masterat didactic, nu plătești în eventualitatea în care urmezi și cursurile unui masterat de specialitate. Trebuie stabilit dacă se dorește ca la nivel de liceu să fie profesori care predau cu trei ani de licență și un an de masterat didactic. În ceea ce privește ocuparea funcțiilor de către inspectorii și directorii, toți inspectorii sunt numiți; în 2025 ar trebui numiți alți inspectorii. În lege nu există ideea de a reorganiza inspectoratele. În luna mai, în urma diagnosticului, Ministerul va propune modelul dorit pentru inspectorii. În unele țări există, precum în SUA, situația ca, în momentul în care se instalează o nouă putere politică, sunt aduși oameni noi până la diferite niveluri ale administrației, inclusiv în educație. Pe de altă parte, în zona europeană, tendința este de a face concursuri pentru aceste niveluri. Se vor analiza cele două variante și se va alege cea mai potrivită pentru România. În zona directorilor, 75% au poziția ocupată prin concurs, cei mai mulți cu contract până în ianuarie 2026.

Domnul deputat Ciprian-Doru Rigman a întrebat ce soluție ar putea fi găsită pentru echivalarea studiilor absolvenților licențiați în drept la o universitate din UE/SEE, astfel încât aceștia să se poată înscrie la programele de master ale facultăților de drept de stat din România. În prezent, în UE/SEE durata studiilor de licență în drept este de 3 ani, echivalente cu 180 puncte ECTS, pe când facultățile de drept din România acceptă studenți la master doar dacă au 240 puncte ECTS, adică 4 ani de studii de licență.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a menționat că a ridicat această problemă în urmă cu ceva timp și a propus la acel moment ca masteratul să fie de doi ani, pe ideea că sunt persoane din alte state cu 3 ani de studii de licență. Este o discuție pentru analiză în hexagonul facultăților de drept - cum se compatibilizează mai bine la nivel de licență acest lucru.

Doamna deputat Raluca Turcan a subliniat că rata de ocupare în rândul tinerilor este de 18,7%, iar rata șomajului este 25,9%, cea mai mare din UE. Nu există o cuplare între sistemul de educație și piața muncii. În cazul liceelor tehnologice, de cele mai multe ori specializările nu au legătură cu cererea de forță de muncă din zona geografică și administrativă din jur. De asemenea, în cazul unor specializări universitare, după absolvire, tinerii își găsesc greu un loc de muncă. Agenția Națională pentru Calificări și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă nu colaborează, nu există o legătură între cursurile de formare și calificări și între nomenclatorul meseriilor și calificările care se fac în momentul de față în România. A propus, în contextul reorganizării, plecând de la perspectiva asigurării locurilor de muncă pentru tineri, o cuplare a acestor instituții. A întrebat dacă ghidurile care se fac la nivelul Ministerului Fondurilor Europene pentru formare sunt puse într-o hartă națională astfel încât să se știe ce forță de muncă rezultă din sistemul de educație. Dacă nu se începe cuplarea între sistemul de educație și piața muncii va exista în continuare un deficit de forță de muncă, cu locuri de muncă neacoperite.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a subliniat că învățământul dual nu este doar pe zona preuniversitară, ci și pe zona universitară; sunt 29 de campusuri în cadrul cărora legătura dintre agentul economic și universități va fi puternică. În zona preuniversitară, prin lege, filiera tehnologică se va transforma în filieră duală. În zona universitară, cel mai bun indicator pentru cât de relevantă este ocupația pe piața muncii este numărul locurilor cu taxă la o specializare. Există o rivalitate între muncă și educație pe partea de calificări. În prezent, agențiile pentru calificări se află în zona educației în aproape toate țările, deoarece calificările se dau prin diplome universitare sau diplome din zona educației. Prin Autoritatea Națională pentru Calificări se fac și standarde, iar prin mișcarea "Union of skills" se dorește ca nu doar profesiile reglementate la nivel european să fie recunoscute în toate țările, ci și celelalte ocupații. Pentru acest lucru este nevoie de standarde în care să fie menționate numărul de ore, creditele, standardele de calitate.

Domnul deputat Vlad-Ioan Șendroi a subliniat că, în învățământul tehnologic, în planurile-cadru nu există opționale, ci practică, însă, există și o parte a învățământului tehnologic care conduce către elevi de elită. Spre exemplu, 25% dintre cei care termină Universitatea Politehnica din Timișoara provin din învățământul tehnologic, iar micșorând și mai mult trunchiul comun și neavând posibilitatea de a avea opționale în partea de specializare la matematică, fizică, devine mult mai greu pentru acești elevi să țină pasul.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a menționat că există probleme cu partea de matematică și de știință în zona tehnologică, pe partea de cultură națională, unde numărul de ore de istorie și geografie este insuficient, cât și probleme cu numărul de ore de practică, în sensul că, uneori, nu se atinge nivelul de calificare ținut. Încă se discută pe diverse variante despre creșterea numărului de ore la unele discipline.

Doamna vicepreședinte Ariana-Oana Bucur a precizat că, în planurile-cadru propuse pentru învățământul tehnologic, s-a ajuns ca 43% din orele de pregătire să fie de specialitate și de practică. A subliniat o altă problemă - transportul studenților; a întrebat dacă este posibil ca, pe lângă transportul feroviar, să fie inclus și transportul prin mijloace auto, în aceeași sumă.

Doamna secretar Corina Atanasiu a întrebat ce aduce analiza diagnostic în plus față de testele PISA, față de toate analizele pe care le pun la dispoziție organizațiile internaționale.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a menționat că există o mulțime de date pe diverse componente, dar în plus, există și cunoașterea sistemului din interior, spre deosebire de realizarea analizelor de către firme externe.

Domnul secretar Ion-Alin Tomoescu a susținut că eliminarea Istoriei și a Geografiei din trunchiul comun nu este o idee bună.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a precizat că a discutat cu mai mulți experți, iar Istoria și Geografia vor fi incluse din nou în planurile-cadru din 2026. Planurile-cadru reprezintă primul pas, elementul cheie este legat de conținut, conținuturile să fie relevante, aerisite, astfel încât să poată fi predate sub formă de competențe.

Domnul vicepreședinte Szabo Odon a subliniat că programul Masă caldă la școală, program de succes în reducerea abandonului pentru cei care participă la acest program, întâmpină o problemă de implementare, în sensul că, licitațiile trebuie reluate anual. Spre exemplu, deși există buget, iar anul școlar este din septembrie până în august anul următor, sunt școli care nu au încă implementat programul pentru că licitațiile s-au prelungit. A întrebat dacă este posibil să existe un cadru legislativ prin care asemenea programe să fie multi-anuale, în așa fel încât realizând licitația, să nu fie necesară în fiecare an o nouă licitație.

Domnul ministru Daniel-Ovidiu David a menționat că prima hotărâre de guvern implementată după investire a fost cea legată de acest program și este deschis la căutarea unui astfel de cadru normativ.

Domnul deputat Dragoș-Gabriel Zisopol a propus organizarea unei noi dezbateri după primirea rezultatelor evaluărilor. A subliniat necesitatea debirocratizării sistemului și nevoia de a găsi soluții în rezolvarea problemelor privind finanțarea în domeniul cercetării.

Domnul președinte Alexandru-Mihai Ghigiș a subliniat că educația mai are un rol, acela de a modela cetățenii, iar dincolo de a avea specialiști buni, este nevoie de cetățeni pregătiți. A menționat că una din problemele învățământului românesc este și instabilitatea legislativă.

La lucrările Comisiei a participat ca invitat:
Din partea **Ministerului Educației și Cercetării**:
- domnul Daniel-Ovidiu David - ministru.

II. Seminar organizat împreună cu UNICEF în România și Comisia pentru învățământ, știință și inovare din Senatul României

Lucrările ședinței au fost conduse alternativ de domnul deputat Alexandru-Mihai Ghigiș și doamna senator Elena-Adelina Dobra, președinții celor două comisii parlamentare.

Domnul președinte Mihai Ghigiș a mulțumit invitaților și reprezentanților UNICEF pentru sprijinul oferit în organizarea evenimentului, în special expertelor internaționale în domeniu, doamna Vanessa Sedletzki și doamna Gerison Lansdown. Zilnic sunt discuții despre educație, iar principalul beneficiar sunt copiii. Discuția despre drepturile copilului este importantă pentru toți participanții. Cei doi invitați vor oferi informații despre modul în care acest subiect evoluează la nivel european și internațional. Comisia are mai mult de 10 ani de parteneriat cu UNICEF, iar în acest timp au existat o mulțime de lucruri care s-au schimbat în bine, dar provocări încă există - violența domestică, bullying, consumul de droguri. Este important un dialog constructiv, un schimb de idei, în urma căruia să rezulte niște propuneri concrete.

Doamna senator Elena-Adelina Dobra, președintele Comisiei pentru învățământ, știință și inovare din Senat, a mulțumit invitaților și colegilor parlamentari pentru participarea la această dezbatere. Seminarul reflectă angajamentul comun de a face din copii o prioritate a activității comisiilor. Este responsabilitatea parlamentarilor să consolideze legislația existentă și să creeze noi legi care să susțină principiile de bază ale Convenției ONU privind drepturile copilului și să acționeze întotdeauna în interesul fiecărui copil, în special al celor mai vulnerabili. În 2024, Parlamentul României a adoptat legea care a desemnat anul 2025 drept Anul copilului, fiind adoptate și alte modificări legislative, precum cele la Legea nr. 295/2024, ce conferă copiilor dreptul de a participa la procesul decizional. Pe 1 iunie, în parteneriat cu UNICEF și alte organizații internaționale, s-au deschis ușile Parlamentului pentru copii, reafirmându-ne angajamentul de a le asculta vocile.

Domnul Eduard Petrescu a transmis salutul doamnei Anna Riatti, reprezentantul UNICEF în România. Este începutul unei noi legislaturi parlamentare și, cu siguranță, cei prezenți la dezbatere susțin copiii și familiile acestora în circumscripțiile de proveniență.

Doamna Vanessa Sedletzki a mulțumit membrilor comisiilor pentru participare și a precizat că, pentru România, adoptarea anului 2025 ca Anul Copilului în România a fost un lucru excepțional. La nivel internațional, Anul Copilului, Anul Internațional al Copilului, a fost implementat încă din anul 1979; această dată este importantă pentru că este momentul în care statele au început să redacteze Convenția privind drepturile copilului, aducând o schimbare majoră. A invitat participanții să reflecteze la modul în care rolul de parlamentari poate fi fundamental în promovarea drepturilor copilului în România, pe baza atribuțiilor și competențelor pe care le au. A întrebat care este, în opinia fiecăruia, principala diferență între drepturile adulților și drepturile copiilor, care sunt drepturile pe care adulții le au și copiii nu, care sunt drepturile pe care copiii le au și adulții nu.

Domnul Eduard Petrescu a precizat că reprezentarea copiilor e făcută de un adult, iar adulții se pot reprezenta singuri în diferite aspecte ale vieții lor; consideră că aceasta este principala diferență.

Doamna Gerison Lansdown a precizat că între Tratatul privind drepturile omului, Pactul internațional privind drepturile civile și politice și Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale și Convenția privind drepturile copilului există multe diferențe, una dintre cele esențiale fiind aceea că, în multe situații, un copil nu poate lua propriile decizii. Astfel, copiii nu au drept de vot, nu au dreptul de a se căsători și de a-și întemeia o familie. În ceea ce privește drepturile legate de libertatea de exprimare și dreptul la viață privată, acestea sunt aceleași pentru copii și adulți. Dreptul la libertatea religioasă, care este conținut în Convenție, nu este abordat, iar acest aspect trebuie să fie ghidat de direcția părinților, în conformitate cu capacitățile în evoluție ale copilului. Deci, nu este o libertate completă în ceea ce privește religia și dreptul la libertatea de asociere, în timp ce pentru adulți există un angajament expres față de acestea. Apoi, în Convenție avem conceptul de interes superior, care nu există pentru adulți, acesta fiind legat de dreptul copiilor de a nu fi liberi să ia propriile decizii. Așadar, adulții trebuie să fie ghidați de interesul superior. Există o mulțime de dispoziții referitoare la familie - dreptul de a rămâne cu familia, dreptul la îngrijire alternativă dacă nu poți fi îngrijit de familia ta, dreptul la adopție. Există mai multe drepturi de protecție în Convenția privind drepturile copilului: protecția în ceea ce privește munca copiilor, protecția împotriva formelor de violență, protecția împotriva exploatarei, a exploatarei sexuale și economice, protecția în situații de conflict armat, dreptul la servicii de justiție dedicate tinerilor. Deci, în general, există diferențe între drepturile adulților și drepturile copiilor. Redactarea Convenției privind drepturile copilului a început în 1979 și a durat 10 ani, deoarece a existat un conflict fundamental între SUA, pe de o parte, care milita pentru drepturi civile și politice, și Uniunea Sovietică, pe de altă parte, care milita pentru drepturi sociale și economice. Sfârșitul Războiului Rece a făcut posibilă obținerea unui consens și a unui acord asupra unui text, în anul 1989, iar de atunci, cu ajutorul UNICEF, a fost ratificată de aproape toate țările din lume, cu excepția Statelor Unite ale Americii, care nu sunt pe punctul de a lua o decizie de a semna tratatul. Tratatul acoperă toate aspectele drepturilor copilului și impune o serie întreagă de obligații. În primul rând, statele trebuie să protejeze și să respecte aceste drepturi, să le îndeplinească prin alocarea resurselor și a sprijinului necesar pentru a le realiza. De asemenea, drepturile trebuie extinse la fiecare copil din jurisdicție, deci nu trebuie să existe nicio discriminare. Apoi, la fiecare cinci ani, guvernele trebuie să prezinte un raport unui comitet internațional de experți cu privire la progresele înregistrate și la provocările cu care se confruntă. Este o mare diferență între un bebeluș de o zi și un copil de 17 ani. Prin urmare, trebuie să existe un mod de a gândi acest proces de tranziție de la copilărie până la vârsta adultă. Când Convenția a fost adoptată pentru prima dată, drepturile au fost grupate în trei grupe: drepturile de furnizare - drepturi care se referă la asigurarea copiilor și la crearea tipurilor de medii necesare acestora, precum interesul superior al copilului, dreptul la sănătate, la educație, la joacă, la protecție socială, la sprijin pentru familii și la îngrijirea copiilor; dreptul de a nu fi discriminați, dreptul de a nu fi supuși vreunei forme de exploatare, de a nu fi supuși violenței, torturii, tratamentelor inumane și degradante și de a fi protejați în cazul conflictelor armate; dreptul de a fi agenți activi, de a fi auziți, de a fi recunoscuți, nu doar ca beneficiari pasivi ai protecției adulților, ci ca persoane cu demnitate și cu sentimente, cu puncte de vedere și cu opinii. Implicațiile Convenției sunt de fapt, că toate țările s-au unit recunoscând nevoile copiilor care trebuie satisfăcute pentru a le optimiza sănătatea, bunăstarea și demnitatea. Acestea sunt universale, se aplică fiecărui copil, sunt indivizibile, nu există o ierarhie a lor. Este nevoie de recunoașterea tuturor acestor drepturi, nu se poate realiza un drept fără celălalt.

Doamna Vanessa Sedletzki a precizat că, în principiu, Comitetul pentru Drepturile Copilului a făcut recomandări cu privire la anumite limite de vârstă. De exemplu, 18 ani ar trebui să fie vârsta minimă pentru căsătorie și nu ar trebui să existe excepții de la aceasta; consumul de alcool și tutun nu ar trebui să fie admis înainte de 18 ani. Comitetul a afirmat că statele trebuie să stabilească o vârstă la care copiii pot începe să ia decizii pentru ei înșiși cu privire la asistența

medicală, dar nu face nicio recomandare cu privire la o vârstă pentru consimțământul sexual. Așadar, în unele state se fac recomandări specifice, iar în altele nu.

Domnul secretar Ion-Alin Tomoescu a întrebat de ce Statele Unite ale Americii nu au adoptat Convenția și care este punctul de vedere al celor două doamne expert privind evoluția Convenției în era digitală și în contextul apariției altor amenințări.

Doamna Gerison Lansdown a precizat că există mai multe aspecte. Statele Unite se opun, în general, ratificării tratatelor internaționale, deoarece le consideră antidemocratice pentru că ar înlocui autoritatea guvernului american. De asemenea, exista o mișcare ce susținea că prevederile Convenției interferează cu drepturile părinților, că e o încercare de a destrăma familia prin promovarea drepturilor copiilor, că acest tratat este despre controlul statului asupra copiilor.

Doamna Vanessa Sedletzki a precizat că este dificil să se ratifice un tratat la nivelul întregului guvern federal, dar această problemă a fost depășită de multe alte state. În SUA în 2005, Curtea Supremă, pentru a susține că nu se poate impune pedeapsa cu moartea copiilor, a citat Convenția privind drepturile copilului, afirmând că, fiind ratificată de atât de multe țări, a devenit un fel de normă globală cutumiară. Un articol critic din Convenție, mai puțin cunoscut, este art. 5, care prevede că părinții au drepturi, îndatoriri și responsabilități de a oferi îndrumare și consiliere copiilor. Statele trebuie să respecte viața privată a familiei și să nu intervină inutil în viața de familie sau între părinți și în modul în care aceștia își cresc copiii, dar copiii nu sunt proprietatea părinților.

Doamna vicepreședinte Cristina-Emanuela Dascălu a întrebat ce părere au despre respectarea drepturilor copiilor și tradiția culturală.

Doamna Vanessa Sedletzki a menționat că există un proces lent de schimbare pentru o transformare culturală în ceea ce privește drepturile copiilor. Se poate vorbi despre mai multe niveluri la care se produc schimbări, precum un nou cadru legal, dar acesta nu schimbă atitudinile sau comportamentele, ci stabilește un indicator. Înainte de adoptarea Convenției, erau foarte puține țări care aveau o legislație detaliată privind protecția copiilor împotriva abuzului și violenței sexuale. Cadrul legal trebuie explicat comunităților, părinților, chiar și copiilor, nu doar discutat și stabilit împreună cu profesioniștii. Schimbarea este un proces lent, care are loc în mod diferit în societăți diferite, dar este necesară. Comitetul pentru drepturile copilului, compus din experți independenți, aleși de state, din toate regiunile lumii, monitorizează, la fiecare cinci ani, modul în care statele implementează Convenția. În prezent, România trece prin acest proces. Statul trebuie să depună un raport public, dar și alte entități pot depune rapoarte alternative - sunt publice, private sau confidențiale. UNICEF depune un raport. Comitetul are un dialog cu reprezentanții statului și emite un set de recomandări, o foaie de parcurs, care se realizează progresiv. Se conștientizează faptului că un stat nu poate pune în aplicare totul dintr-o dată, fiind și o chestiune de prioritate politică, dar există unele domenii care nu pot fi negociate. O provocare reală este că, de multe ori, copiii nu vorbesc despre problemele cu care se confruntă. Este necesară crearea unor societăți în care copiii știu că au drepturi, știu cum să le exercite și cui să se adreseze atunci când ceva nu merge bine. Parlamentul ar trebui să supravegheze ceea ce face Guvernul; există instrumente pe care parlamentul le are pentru a responsabiliza guvernul.

În cadrul dezbaterii au fost abordate și alte teme, precum mecanismele prin care sunt trase la răspundere statele care încalcă legislația privind drepturile copiilor, vârsta consimțământului sexual, discriminarea copiilor, consumul de alcool în rândul minorilor, probleme în legislația statelor privind respectarea drepturilor copilului.

La finalul seminarului, participanții au desfășurat un mic exercițiu în cadrul căruia s-au citit mai multe propoziții și fiecare s-a poziționat în sală în funcție de acordul sau dezacordul cu privire la sintagma citită. Rolul exercițiului a fost sublinierea modului diferit în care fiecare persoană abordează o problemă, prin prisma experienței personale, amintindu-se că fiecare are dreptul la exprimare.

La lucrările Comisiei au participat ca invitați:

Din partea **UNICEF România**:

- doamna Vanessa Sedletzki - expert internațional
- doamna Gerison Lansdown - expert internațional
- domnul Eduard Petrescu - specialist programe.

La lucrări au fost prezenți următorii deputați: Ghigiu Alexandru-Mihai - președinte, Bucur Ariana-Oana - vicepreședinte, Dascălu Cristina-Emanuela - vicepreședinte, Gliga Dumitrița - vicepreședinte, Szabó Ödön - vicepreședinte, Atanasiu Corina - secretar, Doboș Elena - secretar, Tomoescu Ion-Alin - secretar, Andrei Cosmin, Bara Nicolae-Adrian, Cîmpean Ovidiu Vasile, Crîstici Ognean, Drinceanu Vlad-Florentin, Dobre Ciprian-Minodor, Grosu Veronica, Intotero Natalia-Elena, Kántor Boglárka, Kronksiș Sebastian-Andrei, Miclău Samuel-Virgil, Pascariu Mihai-Cosmin, Pirtea Marilen Gabriel, Rigman Ciprian-Doru, Șendroi Vlad-Ioan, Toader Elena Laura, Turcan Raluca, Zisopol Dragoș-Gabriel.

În zilele de **miercuri, 19 martie**, și **joi, 20 martie 2025**, lucrările Comisiei au avut pe ordinea de zi studiu individual, documentare, consultare și analiză asupra proiectelor de acte normative aflate pe agenda de lucru a Comisiei.

PREȘEDINTE
Alexandru-Mihai GHIGIU